במקהלות ברכו אלהים . אע"ג דמקהלות תרי קהלות משמע אין סברא לחלק בין עשרה לעשרים לענין שום מילתא ומקהלות דעלמא בעי למימר ומיהו בירושלמי דרים במקהלת כתיב *חסר וי"ו : **המזכה** לעובר קנה . אע"ג דשמואל גופיה פסיק כרבי יוחנן הסגדלר (לקמן דף נח:) דמקדים מעשה ידי לגופו המוחר חולין לחין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם וכל שכן לדבר שלא בא לעולם דגרע טפי כדאמרינן בסוף פרק קמא דגיטין (דף יג: ושם) דקאמר אפילו לרבי מאיר דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם הני מילי לדבר שבא לעולם אבל לדבר שלא בא לעולם לא אמר מ"מ שמואל חביב עובר בא לעולם אי נמי שמואל אית ליה טפי אדם מקנה לדבר שלא בא לעולם ממה שמקנה דבר שלא בא לעולם וההיא סוגיא דבפרק קמא דגיטין (נ"ז שם) אתיא אליבא דרב הונא וכן מצינו רב נחמן דבהדיא סברתו הפוכה מדרב הונא דרב הונא אית ליה* בפירות דקל משבאו לעולם אין יכול לחזור בו וגבי עובר קאמר* אף לכשתלד לא קנה ורב נחמן סבר לכשתלד קנה ובפירות דקל קאמר אף משבאו לעולם יכול לחזור בו : (שייך לע"ח) **הורוה** בית הלל . גבי הילוי המלכה אע"ג דמביה חשמונאי היתה אסרי אם מוכנז המלך היתה כדאמר ביומא (דף לז. ושם) ומלכות הורדוס מלה ושלש שנה בפני הבית והלל לא נהג בשילוחו עד שלש שנים לאחר מלכות הורדוס כדאמרינן (שבת סו.) הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו בשילוחן בפני הבית מלה שנה מכל מקום כבר היו לו לא תלמידים שהורו : (שייך לע"ח) **והא** בועז אלמון שבשת אלמנה הוה . ולא דוקא אלמנה דכשבשלת למחלון (וכליון) היתה נכריה אלא כיון דבעולה היא כאלמנה חשיב לה: (שייך לע"ח) **באלמנה** שבשלת לבחור . דכיון שאין שייכה אלמנים יש לבדר כל שבעה :

שנאמר ויקח בועז עשרה זקנים . ובמסכת כלה דמייתי קרא דויבכו את רבקה (בראשית כד) איכא למימר דהתם ברכת אירוסין והכא ברכת נישואין ויש לגמוד משם שיש לברך ברכת אירוסין לאשה המתקדשת על ידי שליח שהרי אליעזר שליח היה ונראה דאסמכתא בעלמא היא דעשרה לא משמע מהתם ולא אייתי פשטיה דקרא בברכת אירוסין : **רבי** יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותן . אמר אביי ביהודה שנו מפני שמתיחד עמה . פי' ביהודה הי' מיחדים אותם משעת אירוסין כדי שיהא לבו גס בה. ולפיכך מברכים אותם ברכת חתנים וחגיגא בשם' כלה כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה . ואע"ג דהוו מברכי להו משעת אירוסין דין ארוסה יש לה ולא דין נשואה ואינו וכאי לא במצ'יאותי' ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה . ואם מתה אינה יורשה וכן הוא אינו חייב לה בשאר כסות ועונה ולא נקראת אשתו נשואה אלא כשמוסרים אותה לו לשם נשואין . דמסירה קונה שההיה אשתו לכל דבר ולא ז' ברכות דז' ברכות לא עבדי אלא שיהא מותר להתיחד עמה . וכן דרך קהילות ממניאה שמברכים ז' ברכות משעת אירוסין ועומדים זמן הרבה . ואח"כ מוסרים אותה לו לחופה לשם נשואין . ומ"ה הגן בפירקין לקמן . חוץ מן הארוסה שביהודה . שאע"פ שהיו מברכים ברכות אירוסין אכתי ארוסה קרי לה עד שימסרנה לו לשם נשואין וג"ל שכיון שבירך ז' ברכות משעת אירוסין אסור עוד לברכה בשעת נשואין דהוה להו ברכה לבטלה . א"נ י"ל משום אפושי שמחה.וכל מה שמברכין בתוך ז' ימי החתונה אין בם משום ברכה לבטלה והכי נמי עיקר דיהונים הנשואים הם שמה שבירך בשעת האירוסין לא בירך אלא להתיחד דיחוד ועיקר חתונתיה זו הוא . הלכך מברכין אותם בשעת הנשואים : חגיגא אירך מברכין ברכות חתנים בבית חתנים וברכת האירוסין בבית האירוסין . ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר אדא ורב' בר רב אדא תרוייהו משמיה דר' אמרי . בא"י אמ"ה אקב"ו על העריות ואסר לנו את הארוסות והתיר לנו את הנשואות ע"י חופה וקידושין . רב אחא משמיה דרבא מסיים בא"י מקדש ישראל ע"י חופה וקידושין מאן דלא מסיים סבר מידי דהוי אברכת פירות ואברכת מצות . ומאן דמסיים סבר מידי דהוי אקדושא דעלמא . פי' שמאריך בה דבריו צריך תתיפה וכך הלכה . והאי ואסר לנו את הארוסות היא מדרבנן שאסרו כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ואפ"ה מברך עליה מידי דהוה אנר חנוכה . וג"ל דאע"ג שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן הכא ברישא מקדש והדר מברך . פפני שהוא הלוי בדעת אחרים ושמא יחזורו בהן והוו לבטלה : ת"ר מברכין ברכת חתנים כל ז' . אמר ר"י והיא שבאו פנים חדשות . פי' ברכות החתנים הוא ז' ברכות . ומ"ה צריך פנים חדשות אדם שעדיין

מברכין לבתולה שבעה . לקמן מפרש כשבאו פנים חדשות מברך כולן כל ימי המשתה ואי לא מברך חדא : **במקפלנות ברכו אלהים ס'** . **מפקור ישראל** . על ברכת מקור צריך קהל והייטו עשרה כמו"הקהל את העדה" (במדבר כ) ואין הקהל בפחות 'מעדה' 'ועדה'=עשרה תורה אור כדילפינן (ברכות דף כא:) מעדת מרגלים "עד מתי לעדה הרעה" ילאו יהושע וכלב : **בגדתאה** . עיר שבבבל ושמה בגדת בפסק סדרו של רב שרירא גאון היא מזכרת : **המוכה** . מתה על ידי אחר : **לעובר** . שבמעי אמו קנה : **בבית חתנים** . כשנכנסה לחופת נישואין : **אף בבית האירוסין** . כשמקדשה מברכין כל ברכת חתנים כדמפרש : **אמר אביי ויהודה שנו** . [הא דר"י ביהודה שנו] : **שמתייחד עמה** . באירוסין כדי שיהא לבו גס בה כדלקמן (דף יב.) לפיכך מברכין ברכת חתנים מתחלה דתניא במסכת כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה : **ואסר לנו את הארוסות** . מדרבנן שגזרו על הייחוד של פנויה, ואף ארוסה לא התירו עד שתיכנס לחופה ובברכה כדפרישית "כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה" ואדרבנן נמי מברכין "אוסר ואסר לנו" כדאשכחן בגר תושב (שבת דף כט.) : **והתיר לנו** . את נשותיו הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין : **אברכה פירות** . בורא פרי העץ : **ברכה מגופו** . על השתיה ועל המילה דכיון דכולה חדא הודאה היא ואין הפסק בקשה ביניהן לא בעיא חתימה כדאמר בערבי פסחים (פסחים דף קה.) ברכת המלות טעמא מאי משום דהודאה היא הא נמי כולה הודאה היא : **מידי דהוה אקידושא** . כיון דבלשון קדושה היא בקידוש היום חתמינן בה כי התם דבהיא חתמינן משום דיש בה הפסק כגון "כי הוא יום תחלה למקראי קודש": **והוא שבאו** . אל המשתה : **פנים חדשות** . בכל יום אלא היו שם אתמול : **מאי מברך אמר רב יהודה כו'** . גרלה בעיני סדר ברכות שנסדרו על עסקי הזוג איש אלא מאחר יצר" ואילך שאותה ברכה מתחלת לדבר בשביחה: "אחר יצר את האדם" מדבר בשלא והתקין

אחא בריה דרבא מסיים בה מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה "בא"י מקדש ישראל על ידי חופה וקדושין" מאן דלא חתים מידי דהוה אברכת פירות ואברכת מצות ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא : ת"ר מברכין ברכת חתנים בעשרה כל שבעה אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה שהכל

מברכין ברכו אלהים ס' . **מפקור ישראל** . על ברכת מקור צריך קהל והייטו עשרה כמו"הקהל את העדה" (במדבר כ) ואין הקהל בפחות 'מעדה' 'ועדה'=עשרה תורה אור כדילפינן (ברכות דף כא:) מעדת מרגלים "עד מתי לעדה הרעה" ילאו יהושע וכלב : **בגדתאה** . עיר שבבבל ושמה בגדת בפסק סדרו של רב שרירא גאון היא מזכרת : **המוכה** . מתה על ידי אחר : **לעובר** . שבמעי אמו קנה : **בבית חתנים** . כשנכנסה לחופת נישואין : **אף בבית האירוסין** . כשמקדשה מברכין כל ברכת חתנים כדמפרש : **אמר אביי ויהודה שנו** . [הא דר"י ביהודה שנו] : **שמתייחד עמה** . באירוסין כדי שיהא לבו גס בה כדלקמן (דף יב.) לפיכך מברכין ברכת חתנים מתחלה דתניא במסכת כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה : **ואסר לנו את הארוסות** . מדרבנן שגזרו על הייחוד של פנויה, ואף ארוסה לא התירו עד שתיכנס לחופה ובברכה כדפרישית "כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה" ואדרבנן נמי מברכין "אוסר ואסר לנו" כדאשכחן בגר תושב (שבת דף כט.) : **והתיר לנו** . את נשותיו הנשואות לנו על ידי חופה וקידושין : **אברכה פירות** . בורא פרי העץ : **ברכה מגופו** . על השתיה ועל המילה דכיון דכולה חדא הודאה היא ואין הפסק בקשה ביניהן לא בעיא חתימה כדאמר בערבי פסחים (פסחים דף קה.) ברכת המלות טעמא מאי משום דהודאה היא הא נמי כולה הודאה היא : **מידי דהוה אקידושא** . כיון דבלשון קדושה היא בקידוש היום חתמינן בה כי התם דבהיא חתמינן משום דיש בה הפסק כגון "כי הוא יום תחלה למקראי קודש": **והוא שבאו** . אל המשתה : **פנים חדשות** . בכל יום אלא היו שם אתמול : **מאי מברך אמר רב יהודה כו'** . גרלה בעיני סדר ברכות שנסדרו על עסקי הזוג איש אלא מאחר יצר" ואילך שאותה ברכה מתחלת לדבר בשביחה: "אחר יצר את האדם" מדבר בשלא והתקין

אחא בריה דרבא מסיים בה מְשַׁמֵּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה "בא"י מקדש ישראל על ידי חופה וקדושין" מאן דלא חתים מידי דהוה אברכת פירות ואברכת מצות ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא : ת"ר מברכין ברכת חתנים בעשרה כל שבעה אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה שהכל

מברכין לבתולה שבעה ולאלמנה יום אחד מאי לאו אפילו אלמנה שנשאת לבחור? לא לאלמן אבל לבחור מאי, שבעה, אי הכי ליתני 'מברכין' לבתולה שבעה ולאלמנה שנשאת לבחור שבעה ולאלמנה יום אחד? מילתא פסיקתא קתני: דליכא בתולה דבצרה משבעה וליכא אלמנה דבצרה מיום אחד : גופא אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ורבי אבהו אמר מהכא במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל רב נחמן בר יצחק אמר קרא דרבי אבהו מאי דריש ביה? מיבעי ליה לכדתניא היה ר"מ אומר מנין שאפילו עוברים שבמעי אמן אמרו שירה על הים שנאמר "במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל" ואידך אם כן לימא קרא 'מבטן' מאי "ממקור" על עסקן מקור דרבי אבהו בהאי קרא דרב נחמן מאי דריש ביה? ההוא מיבעי ליה למידרש "עמוני" ולא עמונית "מואבי" ולא מואבית, דאי סלקא דעתך לברכה, לא סגיא דלאו 'זקנים' ואידך אי סלקא דעתך למידרש לא סגיא דלאו עשרה? אין לפרסומי מילתא *וכדאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה' פוק ואייתי לי בי עשרה ואימא לך באנפייהו "המזכה לעובר" קנה" והלכתא *המזכה לעובר לא קנה : תנו רבנן מברכין ברכת חתנים בבית חתנים ר' יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותה אמר אביי ויהודה שנו מפני שמתייחד עמה תניא אידך מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת אירוסין בבית האירוסין ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר רב אדא ורבה בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב יהודה אמרי "בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות ואסר לנו אתהארוסות והתיר לנו את הנשואות על ידי חופה וקדושין" רב אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה שהכל

רבי יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותן . אמר אביי ביהודה שנו מפני שמתייחד עמה . פי' ביהודה הי' מיחדים אותם משעת אירוסין כדי שיהא לבו גס בה. ולפיכך מברכים אותם ברכת חתנים וחגיגא בשם' כלה כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה . ואע"ג דהוו מברכי להו משעת אירוסין דין ארוסה יש לה ולא דין נשואה ואינו וכאי לא במצ'יאותי' ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה . ואם מתה אינה יורשה וכן הוא אינו חייב לה בשאר כסות ועונה ולא נקראת אשתו נשואה אלא כשמוסרים אותה לו לשם נשואין . דמסירה קונה שההיה אשתו לכל דבר ולא ז' ברכות דז' ברכות לא עבדי אלא שיהא מותר להתיחד עמה . וכן דרך קהילות ממניאה שמברכים ז' ברכות משעת אירוסין ועומדים זמן הרבה . ואח"כ מוסרים אותה לו לחופה לשם נשואין . ומ"ה הגן בפירקין לקמן . חוץ מן הארוסה שביהודה . שאע"פ שהיו מברכים ברכות אירוסין אכתי ארוסה קרי לה עד שימסרנה לו לשם נשואין וג"ל שכיון שבירך ז' ברכות משעת אירוסין אסור עוד לברכה בשעת נשואין דהוה להו ברכה לבטלה . א"נ י"ל משום אפושי שמחה.וכל מה שמברכין בתוך ז' ימי החתונה אין בם משום ברכה לבטלה והכי נמי עיקר דיהונים הנשואים הם שמה שבירך בשעת האירוסין לא בירך אלא להתיחד דיחוד ועיקר חתונתיה זו הוא . הלכך מברכין אותם בשעת הנשואים : חגיגא אירך מברכין ברכות חתנים בבית חתנים וברכת האירוסין בבית האירוסין . ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר אדא ורב' בר רב אדא תרוייהו משמיה דר' אמרי . בא"י אמ"ה אקב"ו על העריות ואסר לנו את הארוסות והתיר לנו את הנשואות ע"י חופה וקידושין . רב אחא משמיה דרבא מסיים בא"י מקדש ישראל ע"י חופה וקידושין מאן דלא מסיים סבר מידי דהוי אברכת פירות ואברכת מצות . ומאן דמסיים סבר מידי דהוי אקדושא דעלמא . פי' שמאריך בה דבריו צריך תתיפה וכך הלכה . והאי ואסר לנו את הארוסות היא מדרבנן שאסרו כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ואפ"ה מברך עליה מידי דהוה אנר חנוכה . וג"ל דאע"ג שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן הכא ברישא מקדש והדר מברך . פפני שהוא הלוי בדעת אחרים ושמא יחזורו בהן והוו לבטלה : ת"ר מברכין ברכת חתנים כל ז' . אמר ר"י והיא שבאו פנים חדשות . פי' ברכות החתנים הוא ז' ברכות . ומ"ה צריך פנים חדשות אדם שעדיין

מברכין לבתולה שבעה ולאלמנה יום אחד מאי לאו אפילו אלמנה שנשאת לבחור? לא לאלמן אבל לבחור מאי, שבעה, אי הכי ליתני 'מברכין' לבתולה שבעה ולאלמנה שנשאת לבחור שבעה ולאלמנה יום אחד? מילתא פסיקתא קתני: דליכא בתולה דבצרה משבעה וליכא אלמנה דבצרה מיום אחד : גופא אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ורבי אבהו אמר מהכא במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל רב נחמן בר יצחק אמר קרא דרבי אבהו מאי דריש ביה? מיבעי ליה לכדתניא היה ר"מ אומר מנין שאפילו עוברים שבמעי אמן אמרו שירה על הים שנאמר "במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל" ואידך אם כן לימא קרא 'מבטן' מאי "ממקור" על עסקן מקור דרבי אבהו בהאי קרא דרב נחמן מאי דריש ביה? ההוא מיבעי ליה למידרש "עמוני" ולא עמונית "מואבי" ולא מואבית, דאי סלקא דעתך לברכה, לא סגיא דלאו 'זקנים' ואידך אי סלקא דעתך למידרש לא סגיא דלאו עשרה? אין לפרסומי מילתא *וכדאמר ליה שמואל לרב חנא בגדתאה' פוק ואייתי לי בי עשרה ואימא לך באנפייהו "המזכה לעובר" קנה" והלכתא *המזכה לעובר לא קנה : תנו רבנן מברכין ברכת חתנים בבית חתנים ר' יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותה אמר אביי ויהודה שנו מפני שמתייחד עמה תניא אידך מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת אירוסין בבית האירוסין ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר רב אדא ורבה בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב יהודה אמרי "בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות ואסר לנו אתהארוסות והתיר לנו את הנשואות על ידי חופה וקדושין" רב אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה שהכל

רבי יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותן . אמר אביי ביהודה שנו מפני שמתייחד עמה . פי' ביהודה הי' מיחדים אותם משעת אירוסין כדי שיהא לבו גס בה. ולפיכך מברכים אותם ברכת חתנים וחגיגא בשם' כלה כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה . ואע"ג דהוו מברכי להו משעת אירוסין דין ארוסה יש לה ולא דין נשואה ואינו וכאי לא במצ'יאותי' ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה . ואם מתה אינה יורשה וכן הוא אינו חייב לה בשאר כסות ועונה ולא נקראת אשתו נשואה אלא כשמוסרים אותה לו לשם נשואין . דמסירה קונה שההיה אשתו לכל דבר ולא ז' ברכות דז' ברכות לא עבדי אלא שיהא מותר להתיחד עמה . וכן דרך קהילות ממניאה שמברכים ז' ברכות משעת אירוסין ועומדים זמן הרבה . ואח"כ מוסרים אותה לו לחופה לשם נשואין . ומ"ה הגן בפירקין לקמן . חוץ מן הארוסה שביהודה . שאע"פ שהיו מברכים ברכות אירוסין אכתי ארוסה קרי לה עד שימסרנה לו לשם נשואין וג"ל שכיון שבירך ז' ברכות משעת אירוסין אסור עוד לברכה בשעת נשואין דהוה להו ברכה לבטלה . א"נ י"ל משום אפושי שמחה.וכל מה שמברכין בתוך ז' ימי החתונה אין בם משום ברכה לבטלה והכי נמי עיקר דיהונים הנשואים הם שמה שבירך בשעת האירוסין לא בירך אלא להתיחד דיחוד ועיקר חתונתיה זו הוא . הלכך מברכין אותם בשעת הנשואים : חגיגא אירך מברכין ברכות חתנים בבית חתנים וברכת האירוסין בבית האירוסין . ברכת האירוסין מאי מברך רבין בר אדא ורב' בר רב אדא תרוייהו משמיה דר' אמרי . בא"י אמ"ה אקב"ו על העריות ואסר לנו את הארוסות והתיר לנו את הנשואות ע"י חופה וקידושין . רב אחא משמיה דרבא מסיים בא"י מקדש ישראל ע"י חופה וקידושין מאן דלא מסיים סבר מידי דהוי אברכת פירות ואברכת מצות . ומאן דמסיים סבר מידי דהוי אקדושא דעלמא . פי' שמאריך בה דבריו צריך תתיפה וכך הלכה . והאי ואסר לנו את הארוסות היא מדרבנן שאסרו כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה ואפ"ה מברך עליה מידי דהוה אנר חנוכה . וג"ל דאע"ג שכל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן הכא ברישא מקדש והדר מברך . פפני שהוא הלוי בדעת אחרים ושמא יחזורו בהן והוו לבטלה : ת"ר מברכין ברכת חתנים כל ז' . אמר ר"י והיא שבאו פנים חדשות . פי' ברכות החתנים הוא ז' ברכות . ומ"ה צריך פנים חדשות אדם שעדיין

עין משפט נר מצוה

לד א מיי' פ"ח מהל' זכיה הל' ה סמג עשין פג. טוש"ע חו"מ סי' רי סעי' ח :
[בספר התלים שלפניו נדפס מלא]
לה ב מיי' פ"ג מהל' ברכות הל' ט ופ"י מהל' אישות הל' ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן סא סעי' ח :
לו ג מיי' פ"י מהל' אישות הל"ו טוש"ע שם סי' עה סעי' ח :
לז ד ה מיי' פ"ג שם הל' כד סמג שם טוש"ע שם סי' לד סעי' ח :
לח ו מיי' פ"ג מהל' ברכות הל' י סמג שם טוש"ע שם סימן סב סעי' ז ח [עי' כ"מ] :

נוסח אחר

פסוקים דאחר זומרים שבירכת חתנים בעשרה
① ר"נחמן
② ר"אבהו

◇ אך כל אר' דנו מפסוקי על הרי

[יבמות נג.]

[ב"ב קמב.]

תוספות רי"ד

א"ר נחמן א"ר הונא תנא מנין לברכת חתנים שהוא בעשרה שנאמר ויקח בועז עשרה אנשים וכו' . ור' אבהו אמר במקהלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל . פי' בה"נ בשעה שאתה מברך על המקור משום פריה ורביה עשה קהילה . א"ר יוסף הלוי הני ז' ברכות דמברכים בבית חתנים בין בשעת הכניסה בין בשעת המשתה בדאיכא פנים חדשות בין אשר ברא . בדליכא פנים חדשות לא מברכינן לה אלא בעשרה . דאר"י אר"י מברכין ברכת חתנים בעשרה כל ז' וחתנים מן המנין . ואשר ברא כיון דסברכת חתנים הוא לא מברכין לה בדליכא פנים חדשות אל"א בעשרה. ואינו נ"ל דכל היכא דאמרי ברכת חתנים לא משמע אלא ז' ברכות ולא אשר ברא בלחוד דהכי אמרינן ברכת חתנים כל ז' . ואמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות . אלמא לא מיקרייא ברכת חתנים אלא ז' ברכות . דהא אשר ברא בלחוד לא בעיא פנים חדשות . והלכך כי אר"י מברכין ברכת חתנים בעשרה כל ז' על ז' ברכות קאמר ובדאיכא פנים חדשות . אבל אשר ברא נ"ל כיון שהוא עיקר ברכת חתנות שחייב לברכה בכל יום ואפילו אם אכל החתן יחיד חייב לאמרה . הגה"ה (והרב פוסק (כר') [בשם רבינו] יצחק הלוי ואפי' ברכת אשר ברא לבדו צריכה עשרה .) ת"ר

נוסח אחר

תת נוסח

אמירת הברכה (הנשואה) בני עשרה כנ' לפרסם הדבר

נוסח

איפה מברכת: ① ברכת חתנים ② ברכת אירוסין

מבנך

"מאי מברך" נוסח ברכות: ① אירוסין ② חתנים

גליון הש"ס

גמ' ברכת חתנים בבית חתנים.ע"ל סוכה כה ע"ב תד"ה לין שמתה :

יבמות סז. ב"ב קמב: [זבחים לב.]